



Όχι μια ερειπωμένη χώρα. Όχι στο δόγμα: πολύ λίγο, πολύ αργά

Του Μάκη Μπαλαούρα

Τον Οκτώβριο 1929 στις ΗΠΑ, έγινε το κραχ της Γουόλ Στρίτ. Ήλθε η «Μεγάλη Ύφεση» στις ΗΠΑ και επεκτάθηκε ταχύτατα παγκοσμίως. Το 1932 πτώση κατά 50% της βιομηχανικής παραγωγής, η ανεργία εκτινάχτηκε στο 26,1%, 5.000 τράπεζες πτώχευσαν, 80% μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας, το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 33%.

Ενάμιση μήνα νωρίτερα, τον Σεπτέμβρη, ο δείκτης Dow Jones της Νέας Υόρκης έκανε ιστορικό ρεκόρ ανόδου, φθάνοντας τις 381,17 μονάδες από τις 40 το 1921. Κορωνίδα ξέφρενης πορείας. Το χρηματιστήριο είχε μετατραπεί σε ένα νέο Ελντοράντο, δημιουργώντας μια νέα τάξη εκατομμυριούχων που κερδοσκοπούσαν. Το αμερικανικό θαύμα! Μόνο που η φρενίτιδα βασιζόταν σε έναν εύθραυστο μηχανισμό. Οι Αμερικανοί αγόραζαν, δανειζόμενοι, πάνω από το 75% των αγορών τους.

Μετά 70 χρόνια αντιγραφή με ελληνική πατέντα

Το 1999, επί Σημίτη, κορυφώθηκε και στη χώρα μας η ξέφρενη πορεία του Χρηματιστηρίου. Το Σεπτέμβριο η φούσκα έσκασε τινάζοντας στον αέρα το 93% των «επενδυτών». Λίγα χρόνια μετά ήλθε και η κατάρρευση της πραγματικής οικονομίας. Το 2015, που ανέλαβε ο ΣΥΡΙΖΑ, το ΑΕΠ είχε συρρικνωθεί κατά 25%, η ανεργία είχε εκτιναχθεί στο 27%, τα δημόσια ταμεία άδεια!

Παρά τα δεσμά του μνημονίου, τον Ιούλιο 2019 ο ΣΥΡΙΖΑ παρέδωσε ανάπτυξη 2% και ανεργία στο 17,5%, ενώ παρέδωσε ταμειακό απόθεμα 37 δισ.

Παρά τις «χαϊδευτικές» εκτιμήσεις της Τράπεζας Ελλάδος, του Γ. Στουρνάρα, πως η ύφεση θα είναι μηδενική, ο κ. Σταϊκούρας αναγκάστηκε να παραδεχθεί ότι ύφεση μπορεί να φτάσει στο 10%. Για να ανακοπεί, όμως η νέα βαθιά κρίση ή να μην εκτοξευθεί πρέπει να είχαν ή Τώρα να ληφθούν άμεσα

μέτρα στήριξης της οικονομίας, του εισοδήματος, άρα της κατανάλωσης και της παραγωγής.

Το παράδειγμα του New Deal

Ο πρόεδρος Χέρμπερτ Χούβερ έκανε πολύ λίγα πράγματα και πολύ αργά (too little, too late) για να προλάβει τα χειρότερα. Το 1933 ο Ρούσβελτ εκλέγεται πρόεδρος εγκαινιάζοντας την εποχή του New Deal, σε αντιδιαστολή με το δόγμα, του τότε νεοφιλελευθερισμού, laissez-faire του Χούβερ,. Παρόλα αυτά, οι ΗΠΑ χρειάστηκαν έξι χρόνια για να βγουν από την κρίση.

Η πολιτική του Ρούσβελτ προσανατολίζεται στην ενίσχυση των ανέργων και των μεγάλων δημόσιων έργων, με αύξηση κρατικών δαπανών και τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, μέσω της κατανάλωσης, ανακούφιση των περισσότερο πληγέντων από την κρίση, πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης, ρύθμιση λειτουργίας των αγορών,. λειτουργία του Οργανισμού Εγγύησης Καταθέσεων.

Το New Deal αναζωογόνησε την οικονομία, που από την εμπειρία αυτή, άντλησε και προχώρησε ο Κέννς με την «Γενική θεωρία της Απασχόλησης» (1936).

Σύμφωνα με τον Κέννς, η αντιμετώπιση της κρίσης χρειάζεται την ενεργοποίηση του κράτους, για συγκρατήσει της πτώσης οικονομίας και εισοδημάτων. Ο Κέννς είναι και σήμερα πολλαπλά επίκαιρος, στα πλαίσια του καπιταλισμού. Για την Αριστερά, βέβαια, η νέα εποχή δε κτίζεται στα ερείπια, αλλά σε πορεία με αναγκαίες ρήξεις, στη στρατηγική του "πολέμου θέσεων".

Μητσοτάκης όπως Χούβερ ή "Μένουμε Ώρθιοι"

Η κυβέρνηση πορεύεται με τη λογική «βλέποντας και κάνοντας». Τα μηνύματα για τη πορεία της ελληνικής οικονομίας είναι ήδη ανησυχητικά και αν δε ληφθούν άμεσα μέτρα ενίσχυσης, όπως πρότεινε ο ΣΥΡΙΖΑ με το εμπροσθοβαρές πρόγραμμα "Μένουμε Ώρθιοι", θα δούμε χιλιάδες λουκέτα και νέες στρατιές ανέργων.

Πολύ περισσότερο που ενώ η κυβέρνηση παραδέχεται ύφεση έως 10%, δρομολογεί παρεμβάσεις μόλις 3,5% του ΑΕΠ. Απαιτείται η ενίσχυση και όχι φιλοδώρημα που δόθηκε, των ανέργων και μακροχρόνια άνεργων (στο σύνολο των 550.000 και όχι μόνο σε 155.000), των εισοδημάτων μισθωτών με καταβολή πλήρους μισθού για 6 μήνες, μηνιαίου επιδόματος σε ελεύθερους επαγγελματίες-αυτοαπασχολούμενους ίσου με το 1/12 του περσινού τους εισοδήματος, και η ενίσχυση των επιχειρήσεων (π.χ. υπολογίζεται ότι θα χρεωκοπήσει το 65% των ξενοδοχείων) με 3 δισ. χωρίς υποχρέωση επιστροφής, παράταση προστασίας της πρώτης κατοικίας, όπως προτείνει με το κοστολογημένο πρόγραμμά του ο ΣΥΡΙΖΑ. Από τα 37 δισ. του μαξιλαριού, μαζί με της ΕΕ, τα ταμειακά διαθέσιμα είναι περίπου 50 δισ., Ζεστό χρήμα άμεσα στην αγορά 14 δισ...

Η κυβέρνηση, με τη λογική του σταγονόμετρου, προφανώς σκέφτεται μικροπολιτικά για πρόωρες εκλογές, για να ρίξει χρήματα λίγο πριν από αυτές, μη ορρωδώντας στη καταστροφή της κοινωνίας-οικονομίας, υιοθετώντας τη λογική της ...«ανοσίας της αγέλης».